

25 януари - 1 февруари 2024 г.

Мониторинг на институции и нормативни документи по темите: дарителство, доброволчество, гражданско общество

Седмичният мониторинг обхваща преглед на внесени в Народното събрание законопроекти, проекти на нормативни документи, публикувани за обществено обсъждане, както и проведени заседания на обществени съвети, експертни и други междуведомствени групи. Предлагаме ви обобщени акценти от мониторинговия доклад:

- **Народно събрание**
  - **Комисия за прякото участие на гражданите и взаимодействието с гражданското общество**
  - **Икономически и социален съвет**
- **Министерски съвет**
- **По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации**

Народно събрание

Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване.

Предлаганите промени в Кодекса за социално осигуряване имат за цел да създадат възможност за придобиване право на пенсия по реда на чл.68 ал.3 на лицата по чл.1, т.1,2 и 3 от Закона за политическата и гражданска реабилитация на репресирани лица. В чл.9а е установена възможността за зачитане на осигурителен стаж със заплащане на осигурителни вноски от лицата. По този законоустановен ред за осигурителен стаж се зачита времето на обучение на лицата, завършили висше и полувисше образование, времето на докторантура, за не повече от 5 години при положение, че са внесени осигурителни вноски по съответния ред. Отношение на лицата, попадащи в обхвата на Закона политическата и гражданска реабилитация на репресирани за лица, разпоредбите на КСО не дават възможност за закупуване на недостигащ осигурителен стаж. Редно е да отбележим, че всички останали осигурени лица по реда на чл.68, ал.1 и 2 могат да закупват до 5 години недостигащ осигурителен. Вносителите припомнят, че действащият чл.68, ал.3 дава възможност за придобиване право на пенсия при навършване на 67 години и 15 години действителен осигурителен стаж.

Комисия за прякото участие на гражданите и взаимодействието с гражданското общество

Заседание на Обществения съвет към Комисията за прякото участие на гражданите и взаимодействието с гражданското общество (КПУГВГО) и съвместно заседание на съвета с комисията се проведе на 25 януари 2024 г. Фокус на срещите бяха приоритетните теми, по които ОС планира да работи през годината в 21 области на компетентност. Сред тях са приемане на Закон за насърчаване на доброволчеството, приемане на промени в Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт с цел осигуряване на представителство на трудно представени групи и Закона за юридическите лица с нестопанска с цел уреждане възможността за онлайн заседания на Общите събрания на сдружения и читалища. ОС подкрепи принципно промените в Наказателно-процесуалния кодекс, като ще внесат конкретни предложения по законопроекта между първо и второ гласуване по отношение на текста, свързан с предоставянето на информацията по „разбираем начин“, с оглед на това да бъдат осигурени т.нар. процесуални и разумни улеснения, защото те могат да бъдат специфични за различни групи.

Икономически и социален съвет

Днес се проведе първото за годината пленарно заседание на Икономическия и социален съвет (ИСС). БДФ заедно с фондация Весаусе сме представени в съвета за тази година на ротационен принцип в група 3, в която участват граждански организации. Беше обсъден планът за работа за тази година, като през първото полугодие предстои да участваме активно в разработването на анализ за взаимодействието между гражданските организации и институциите по време на кризи.

Министерски съвет

Новини от министерства:

- **Министерство на образованието и науката**
  - **Отпадат таксите за всички студенти и докторанти държавна поръчка.** Таксите за обучение на студентите и докторантите държавна поръчка ще отпаднат още през тази академична година. Това предвижда предложение за промяна в Закона за висшето образование, обявено от премиера акад. Николай Денков. Целта е да се подобри достъпът до висше образование на студентите от по-ниски социални слоеве и по-малки населени места, които имат материални затруднения. Мярката беше подкрепена от Националното представителство на студентските съвети и от Съвета на ректорите. С отпадането на таксите за студентите и

докторанти съответните разходи за обучение ще бъдат поети от държавата. Необходимата сума се изчислява на между 120 и 150 млн. лева годишно. Тези средства са осигурени още от втория семестър на тази учебна година. Мярката е в продължение на целенасочената политика на правителството за осигуряване на достъпно, всеобхватно и качествено образование. Със законодателните промени от началото на 2022 г. в подкрепа на родителите и достъпа до ранно детско развитие детските градини станаха безплатни. Училищното образование в държавните и общинските училища винаги е било безплатно за учениците, а от следващата учебната 2024/2025 г. учебниците и познавателните книжки за всички деца и ученици от I до XII клас ще бъдат безплатни.

- **Стартира работна група в МОН за изготвяне на визия за цялостна промяна на учебните програми.** Работна група от учители, директори, университетски преподаватели, експерти от МОН и представители на работодателските организации в системата на образованието разработва визия за нов тип учебни програми, насочени към изграждане на компетентности и умения за живота сред учениците. Първото ѝ заседание бе открито от министъра на образованието и науката проф. Галин Цоков, а целта е да се положи началото на концептуална промяна в системата. По думите му целта е и те да отговорят на съвременните изисквания и да допринасят за задържането на човешкия капитал в България. Част от текстовете, които бъдат представени като визия, ще могат да влязат и като промени в Закона за предучилищното и училищно образование, но след преминаване през максимално широко обществено обсъждане. За разработването на концепцията може да се използва и външна техническа помощ от Европейската комисия, стана ясно по време на заседанието. Председател на работната група е заместник-министърът на образованието и науката Емилия Лазарова, а в първото ѝ заседание участие взе и заместник-министър Наталия Митева.

- **Министерство на труда и социалната политика**

- **Министър Шалапотова представи доклада на България по Конвенцията на ООН за правата на детето пред народни представители** от парламентарната Комисия по въпросите на децата, семейството, младежта и спорта. Напредъкът по създаването на Стратегията за детето, действията за укрепване на системата за закрила, промените в Закона за закрила на детето през 2020 г. и резултатите от процеса на деинституционализация на грижата за деца са част от положителните стъпки, които България е извървяла по линия на политиките в областта на правата на детето, каза тя. По-рано през януари докладът беше представен по време на 95-та сесия на Комитета за правата на детето на ООН от водената от министър Шалапотова делегация на България. Тогава страната ни получи положителна оценка за постигнатите резултати в областта на политиката за закрила на детето и намаляване на детската смъртност. Пред народните представители Иванка Шалапотова обърна внимание, че е започнал широк обществен

диалог за подготовката на Стратегията за детето и посочи, че ролята на стратегическия документ е ключова за развитието на обществото и институциите. Тя припомни, че България е сред малкото страни от Европейския съюз, която пилотно реализира програма за борба и изкореняване на детската бедност по линия на изпълнението на Европейската гаранция за детето. Министърът на труда и социалната политика акцентира и върху напредъка при решаването на проблемите с насилие над деца, намаляването на детската смъртност и подкрепата за децата от Украйна.

- **МТСП започва проучване как социалните услуги да бъдат по-ефективен партньор при родителски конфликти.** Екипът на МТСП започва проучване, за да се набележат мерки, които ще помогнат интегрираните социални услуги да бъдат по-надежден партньор на децата и родителите при родителски конфликти. Това съобщи министърът на труда и социалната политика д-р Иванка Шалапатова по време на кръгла маса в Народното събрание за обсъждане на възможни законодателни промени, касаещи споделеното родителство. „Ще направим такава оценка, без значение дали доставчикът на тази социална услуга се управлява от община или от гражданска организация. Професионализмът и компетенциите трябва да бъдат налични, без значение към кой център за обществена подкрепа се обръщат родителите“, заяви министър Шалапатова. Тя допълни, че екипите на МТСП и на Агенцията за социално подпомагане имат и политическата воля, и готовността след месец май да представят всички мерки, които ще бъдат предприети, за да се повиши компетентността на работещите в структурата на социалната система и да има по-качествени и достъпни както за децата, така и за родителите социални услуги, за да се повиши психо-социалната подкрепа към тях.
- **Институции обсъдиха общи мерки за борба с трафика на хора.** Министър Иванка Шалапатова и зам.-министър Николай Найденов участваха в национална конференция на тема „Превенция и борба с трафика на хора: добри практики и устойчиви решения“. Домакин на форума беше вицепремиерът и министър на външните работи Мария Габриел, която е и председател на Националната комисия за борба с трафика на хора. По време на събитието представителите на ангажираните с темата национални и международни институции се обединиха около мнението, че трафикът на хора е тежко престъпление срещу личността, което засяга милиони по света. Представителите на българските институции подчертаха приноса на България за предотвратяване на явлението и изкореняване на първопричините за него. В изказването си по темата заместник-министър Николай Найденов подчерта, че трафикът на хора е комплексен проблем. Според него премахването и предотвратяването на тази порочна практика и оказването на подкрепа на жертвите изисква обединяване на усилията на различни институции и звена, както и на неправителствения сектор.

- **МТСП набира номинации за Отличителния знак за постижения в политиката по равнопоставеност между жените и мъжете.** Наградите се връчват за седма година. Награждаването ще се състои в края на месец април 2024 г., като носителите на приза ще бъдат разпределени в три категории: държавни институции (централна и местна власт); стопански и нестопански организации; обществени организации и институции. Отличителният знак е символ на престиж и стимул за подобряване на управлението, което цели постигане на равнопоставеност между двата пола. Наградените институции могат да ползват плакета за популяризиране на своята дейност. Кандидатурите се подават до 17:30 часа на 20 февруари 2024 г. в приемната на МТСП, която се намира в София, на ул. „Триадица” № 2. Текстът на обявлението за кандидатстване може да **видите тук**.

По-важни актове, качени на Портала за обществени консултации

1. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.

Срок на приключване: 02.03.2024 г.

С предложените промени специалният закон се привежда в съответствие с общите изисквания на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, Административнопроцесуалния кодекс, Закона за администрацията и Закона за електронното управление – отделните административни режими се уреждат на ниво закон с ясно посочване на изискванията за извършване на отделните административни услуги, сроковете, процедурите и необходимите документи. Със законопроекта се цели да се осъществят промени в следните основни насоки: Изпълнение на Решение № 704/2018 г. Разрешителните режими, въведени със закона, са регламентирани в подзаконовни нормативни актове, поради което е налице несъответствие с изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Предлага се промяната в състава на Националния съвет по наркотичните вещества с цел осъществяване на по-ефективна работа на съвета чрез включване на лица, на които контрола върху наркотичните вещества, е в тясната отраслова компетентност. В състава на съвета, като заместник-председател се включва ресорен заместник-министър на здравеопазването вместо заместник-министър на правосъдието, тъй като в неговите функции е включена дейността на Националния съвет по наркотичните вещества и общинските съвети по наркотичните вещества. Като заместник-председател на Националния съвет по наркотичните вещества се включва заместник-министър на вътрешните работи вместо главният секретар на МВР, във връзка с неговите компетенции. Дава се възможност като членове на Експертния съвет по лечение на зависимости да се включат и други специалисти с опит в лечението на зависимости, като психолози и социални работници, тъй като тяхната професионална компетентност би имала важно значение в работата на съвета. Адрес за изпращане на становища и предложения: vzidarova@mh.government.bg

2. Проект на Годишен план за 2024 г. за изпълнение на Националната програма за намаляване на риска от бедствия 2021-2025 г.

Срок на приключване: 01.03.2024 г.

В изпълнение на чл. 62б, ал. 1, т. 2 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ) и във връзка с чл. 6в, ал. 5 от ЗЗБ, Съветът за намаляване на риска от бедствия към МС за подпомагане формирането и осъществяването на държавната политика в областта на защитата при бедствия (Съвет) разработи проект на Годишен план за 2024 г. за изпълнение на Националната програма за намаляване на риска от бедствия 2021-2025 г. (Годишен план за 2024 г.), приета с Решение № 865 от 26 ноември 2020 г. Проектът на Годишен план за 2024 г. е съгласуван в рамките на постоянната Национална координационна група за подпомагане изпълнението на функциите на Съвета. Проектът на Годишен план за 2024 г. е съобразен с глава 5 от Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г. (Стратегия), приета с Решение № 505 на Министерския съвет от 19 юли 2018 година, в която е прието, че проследяването и отчитането на изпълнението на целите на Стратегията, се осъществява чрез индикатори за всяка дейност, предвидени в годишни планове за изпълнение на програмите за намаляване на риска от бедствия. В проекта на Плана са предвидени повече от 100 дейности с индикативен бюджет от 68 млн. лева, като източниците на финансиране на дейностите са съответно бюджетите на министерства, ведомства, общински бюджети, фондове на Европейския съюз и други източници.

3. Проект на Решение на МС за приемане на Национална програма „Модернизация на библиотеките в държавните висши училища“

Срок на приключване: 28.02.2024 г.

С новата Национална програма на Министерството на образованието и науката „Модернизация на библиотеките в държавните висши училища“ ще се отговори на потребността от инвестиции за подобряване средата на работа в библиотеките на държавните висши училища. Библиотеките във висшите училища заемат важно място в академичната общност като подпомагат научното развитие и образователната дейност. Съвременните условия на бързо технологично развитие, поколенческите характеристики на обучаемите и навлизането на изкуствения интелект в съвременното общество повишават изискванията към цялостната дейност на институциите в системата на висшето образование. Това поставя нови изисквания и към библиотеките – към начина на тяхното функциониране, оборудване и не на последно място – персонал. За посрещане на тези предизвикателства, новата Национална програма ще осигури нужната финансова подкрепа на академичните библиотеки на 33 държавни висши училища, за да могат те да постигнат целите си за развитие и модернизиране в полза на академичната общност. Програмата ще бъде с продължителност от 36 месеца, като в този период ще бъдат постигнати следните цели: Ще бъде изградена нова или подобрена съществуващата материално-техническа база на библиотеките на държавните висши училища, като ще бъде осигурено и съвременно оборудване за тях; ще бъдат подобрени професионалните умения на служителите в библиотеките на висшите училища и ще бъде повишена тяхната мотивация чрез разработване и въвеждане на програми за повишаване квалификацията и професионалното развитие на библиотечния персонал; ще бъде подобро качеството и количеството на специализираната литература в библиотеките, както и ще бъде улеснен достъпът до нея; ще бъдат създадени качествени и сигурни условия за съхранение на литературата на библиотеките чрез изграждане на дигитални колекции, институционални

хранилища, внедряване на софтуер за обработка, достъп и съхранение на библиотечни ресурси и други.

Български дарителски форум обединява големи фондации и социалноотговорни компании в България, които даряват ресурси и така променят средата, в която живеем.

Седмичният мониторинг на проекти на нормативни документи и работата на институции по темите дарителство, доброволчество и гражданско участие е подкрепен по проект ACF/825 "Дарителски компас за устойчиви партньорства", който се изпълнява с финансовата подкрепа от Фонд Активни граждани България (www.activecitizensfund.bg) по ФМ на ЕИП 2014 - 2021.

Получавате това съобщение в качеството си на представители на компании и фондации - членове и наблюдатели на Български дарителски форум.

Our mailing address is:

Bulgarian Donors' Forum
4B, Leonardo Da Vinci Str.
Sofia 1124
Bulgaria

[Add us to your address book](#)

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

Copyright © 2024 Bulgarian Donors' Forum, All rights reserved.

